

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ioannis|| Climaci Ab-||batis Montis|| Synai,|| Scala Paradisi

Johannes <Climacus>

Coloniae, 1583

VD16 J 520

De memoria mortis, Gradus VI.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55433)

MEMORIA MORT. GRAD. VI. 109

mines, etiam impios, imò diabolum ipsum tandem saluandos esse. Inter eius opera quæ nunc extant nihil quod hæc heresim sapit inuenitur, nisi fortè homilia 8. super Iosue. Antoninus part. 1. Histor. tit. 7. cap. 6. §. 21. Originem ab hac heresi nitur vindicare.

De memoria mortis. Gradus VI.

OMne verbum præcedit cogitatio, mortis autem & scelerum memoria fletum præcedit & luctum, Quocirca & in hoc opusculo in suo ordine ponuntur. Memoria mortis est quotidiana mors, memoriæ verò exitus, iugis per horas singulas gemitus. Formido mortis, naturæ est proprietas, quam intulit inobedientiæ peccatum. Timor autem mortis, peccatorum, quæ nulla poenitentia deleuerit, certum argumentum est. Formidat Christus, non tremit mortem, ut duarum naturarum proprietates apertissimè ostendat. Sicut cibis omnibus panis vilior est & magis necessarius, ita præstat omnibus operibus mortis cogitatio. Memoria mortis his, qui fratrum in medio versantur, labores & exercitationes parit, imò verò ignominia dulcem appetitum: eis verò qui in solitudine ab omni tumultu remoti degunt, deponere curas omnes persuadet, & orationi perpetuæ insistere, mentemque diligentissimè seruare, quæ sane virtutes omnes huius & matres sunt & filia. Sicut stannum 2. si argento propius admoueatur, quomodolibet aspectu simillimum sit, manifestissimè agnoscitur, ita & his qui discernere nouerunt, aperta & manifesta est naturalis, & ea quæ præter naturam est exitus formido. Id autem verissimum eorum, qui toto corde mortis meminerunt, argumentum est: Si sponte totius creaturæ affectionem 3. abnegent, voluntatem propriam

G 5 omnino

omnino derelinquant. Probatuſ ille quidem eſt,
 qui mortem diebus ſingulis expectat: ſed ille ſan-
 ctuſ, qui hanc horis ſingulis deſiderat. Non o-
 mne mortis deſiderium probabile aut bonum eſt.
 Sunt enim qui iugiter coſuetudinis violentia ad-
 acti, peccant, mortemq; cum humilitate optant.
 Sunt item qui poenitere nolunt, & eam ex deſpera-
 tione aduocant. Et ſunt qui per operationem ſan-
 cti ſpiritus, ſuum e corpore exceſſum quaerunt.
 Haeritant nonnulli religioſi, cuius rei gratia cum
 tantum nobis beneficij & emolumenti confe-
 rat mortis memoria, ipſius praecognitionem a
 nobis abſconderit Deus, non aduertentes, quod
 mirabiliter Deus ſalutem noſtram moliatuſ. Ne-
 mo enim ſi praeciſſet mortem ſuam, ad baptiſma
 ſiue ad monaſticam vitam protinuſ accederet, ſed
 omnes dies ſuoſ in iniquitatibus conterens, ad
 ipſum iam exitum ſuum ad baptiſmum & ad poe-
 nitentiam ſe conferre feſtinaret, ſed cum per lon-
 gam temporis moram vitijs iam eſſet aſſuetuſ, mi-
 graſſet utiq; ſine vlllo emendationis fructu. Caue
 qui luges, ne vnquam canem illum ſuſcipias, qui
 miſericordem Deum pollicetur. Agit enim hoc,
 vt abſ te interim luctum ac ſecuriſſimum expel-
 lat metum. Tunc vero ſolum clementiam ei tu-
 bi pollicere, cum te deſperatione abſorberi vide-
 riſ. Qui mortis diuiniq; memoriam iudicij ſem-
 per in ſeipſo coſtinere cupit, curiſq; ſecularibus di-
 ſtrahendum ſe exponit, iſ ei ſimiliſ eſt, qui dum
 natat plaudere manibus ambabuſ vult. Memoria
 mortis valida & efficax, ciborum abſcindit ap-
 petitum, quibus per humilitatem exciſiſ, paſſio-
 nes ſimul exciſiuntur. Cordiſ indolentia ex-
 cauit animum, ciborum aut multitudo exicca-
 uit fontes: .s. Siſis & vigiliae attriuerunt cor, attrito
 autem

aut corde exilierunt aquæ. Dura gulæ deditis quæ
 diximus vidēter, & negligētib. incredibilia. porro
 vir exercitatus tētrabit alacriter, & cū periculū fe-
 cerit subridebit: in his verò q̄ adhuc inquit, me-
 stior abibit. Sicuti perfectā charitatē sine lapsu esse
 patrum autoritas diffinit, ita & ego perfectum
 mortis sensum, sine timore esse denūcio. Plurimę
 quidē sunt actiua mētis operationes, puta intētio
 charitatis ad Deū, memoria Dei, memoria regni,
 memoria ipsius pręsentis dei, secundū illius verba
 qui dixit: Prouidebā dominum in conspectu meo
 semper: memoria sanctarum intellectuāliūq̄ue
 virtutum, memoria exitus occursumq̄ue siue cru-
 ciatus. A magnis quidem cōepimus, in his vero
 quæ præter lapsum sunt desinimus. Monachus
 quidā Aegyptius mihi aliquando narrauit, quod
 cū in intimo corde memor mortis penitus fixis-
 set, velletq̄; aliquando necessitate vrgente, carnis
 huius luto solatij quiddā indulgere, ab huiusmo-
 di memoriā 7 veluti à quodam iudice prohi-
 bitus sit. Quodq̄; mirabilius est, cum vehementer
 vellet hanc memoriā expellere à se, non potue-
 rit. Alius quidam hic iuxta commanens, loco qui
 Collos dicitur, ex huiusmodi sæpe cogitatione
 repente obstupescēbat, ac animo deficiens veluti
 insensibilis fiebat, repertusq̄; à fratribus nonnun-
 quam ab eis, vt qui fere efflasset animam baiulaba-
 tur. Non omittā etiam solitarij illius, qui in Cho-
 reb habitabat referre historiam. Hic cum diuinitus
 negligentissime vixisset, nullāq̄; animæ suæ curā
 penit⁹ haberet, morbo tandem cōprehensus ad ex-
 trema deduct⁹ est. Cumq̄; iā corpore perfecte mi-
 grasset, post vnam horam in seipsum edijt. Ora-
 uitque nos omnes, vt inde protinus abscedere-
 mus, & cellæ aditu lapidibus obstructo, permanere
 intus

Psalm, 15.

intus annis xij. nulli omnino quicquam loquens,
 nec, aliud quicquam præter panem & aqua degu-
 stans. Sedens autem ea tantum quæ in excessu vi-
 derat attonitus voluebat, atque in his adeo fixo
 semper erat cogitatu, ut nunquam iam vultum
 immutaret, sed semper sic attonitus per duras vim
 lachrymarum feruentium tacitus profunderet. Cū
 vero iam morti esset proximus, rupto ac patefacto
 aditu ingressi sumus. Cūque ab illo doctrinæ ver-
 bum supplices inquiriremus, hoc ab illo tantum-
 modo audiuius: Ignoscite mihi. Nemo qui reue-
 ra mortis memoriam agnouerit, peccare vnquam
 poterit. Nos vero nimium mirati sumus, intuen-
 tes eum, qui pridie ita negligens fuisset, repente
 mutatum, ac beatissima transformatione alterū
 affectum. Illo igitur in proximo cimiterio sepul-
 to, cum post dies aliquot sacras illius reliquias re-
 quireremus, non inuenimus, domino in hoc quo-
 que nos certiores faciente, sollicitæ illius & accuratæ
 laudabilisque poenitentiae. atque omnibus fidu-
 ciam præstante, qui etiam post summam vitæ ne-
 gligentiam seipsum emendare norunt. Sicuti aby-
 sum quidam infinitam esse diffiniunt, locū enim
 sine fundo eam vocant, ita & mortis intenta co-
 gitatio ineffabilem & incorruptam castitatem at-
 que operationem parit. Quod firmatur facto huius-
 quem modo memorauimus iussu. Huiusmodi sa-
 ne timorem timori iugiter adijciunt, nec vnquā
 desinunt, quo ad ipsa quoque omnia virtus consu-
 matur. Et hoc autem cū bonis eius reliquis donum
 dei esse nobis ipsis persuadeamur. Qui 9 ad ipsa quo-
 que monumenta nonnunquam proficiscentes, dum
 quodammodo ac sine lachrymis persistimus, cum
 vero ab huiusmodi spectaculo remoti sumus, læ-
 pius compungimur. Qui ad omnia mortuus est, is
 mortuus

mortis memoriam tenuit: qui vero adhuc ad aliquid afficitur, hic vacare sibiipſi non poterit, ſuis ſe inſidijs appetens. Ne velis verbis omnes certiores facere tuæ ad illos dilectionis, ſed à deo poſtula vt hanc illis ſecretius reuelet, alias non ſufficiet tēpus, vt illud affectibus & compunctioni impartiri poſſis. Noli falli ſtulte operarie, vt tempore tēpus reparari 10 præſumas. Neq; enim ſufficit dies quęque vel ſui ipſius debitū domino perſolue. c. Nō eſt (ait quidam) non eſt præſentem diem pie pertransire, niſi hanc eſſe vltimam totius vitæ noſtrę exiſtimemus. Et quod ſit mirabilius, certe Gentiles quidam tale aliquid locuti ſunt. Nam & ſummam Philoſophiam, mortis meditationem eſſe diffiniunt.

Annotationes. In 6. gradum

- 1 *Alii alij tranſulerunt: Memoria mortis incipiētibz eſt laborioſa, proficientibus generat deſiderium vilipenſionis, ſed his qui ſunt extra tumultum tentationum, generat obliuionē curæ. Ita vt hi ad eiſdem ſtatu diuerſa tempora, noſter ad diuerſos ſtatu reſpiciat.*
- 2 *Alij ſic: Sicut diſcernitur ſtānum ab argento, quāuis ſint ſimilia: ſic habentes diſcretionem, diſcernunt timorem naturalem mortis a nō naturali*
- 3 *Nam qui ſe quotidie recordatur eſſe moriturum, contemnit præſentia, & ad futura feſtinat, vt ait Hierō. nō in epiſt. ad Cyprianum. Notanda eſt & præclara Abbatis Ioseph ſententia, quā Caſſianus collat. 16. cap. 6. reſenſet.*
- 4 *Indolentia non ſumitur hic pro abſentia doloris vt à Cicerone. 2. de Finibus & 3. Tuſcul. quæ ſumitur. Sed indolentia eſt hic quæ in habitum tranſiit negligentia, ſegnitas & torpens animi intentio. de quā vide infra*

infra Grad. 17. Alij hoc loco priuationē doloris cordis, verunt.

5 *fontes intelligit lachrymarum.*

6 *Paris. exemp. legit: perfectus sensus mortis tenet animam in timore.*

7 *Alij: Statim illa memoria (mortis) veluti iudex, hoc (carni indulgere) prohibet.*

8 *Thalas alij legunt.*

9 *Vetus translatio hęc quasi probationem eius, quod procedit, memoriam scilicet mortis donū esse Dei, subiicit.*

10 *Præsumere tempus tempore reparari, est sibi: temere persuadere, homo opere quod quis futuro tempore facere proponit, posse socordiam et negligentiam presentis temporis compensari, vel (vi Paulus ait) redimi.*

De luctu gaudij opifice. Gradus VII.

VCTVS secundum deum, est mœror animæ, afflicti cordis affectus, semper id quod sit ardentissime inquirens, quo nō potitur, summo id cum labore persequitur, atque post ipsum anxie mœrens ululat. Vel ita: Luctus est stimulus animi, omni affixione & affectione nudatus, atque ad seruandū cor à sancta & tristitia immobiliter fixus. Compunctio, est iugis conscientie excrutatio, quæ per intellectualem confessionem, igniti cordis refrigerium molitur. Confessio, est obliuio naturæ, siquidem ex hoc oblitus est quidā comedere panem suum. Pœnitentia, est voluntaria & læta totius corporeæ delectationis vel consolationis repudiatio. Proprium illorum est, qui in beato luctu proficiunt, continentia labiorum, quæ silentium, eorum vero qui iam profecerunt, non irasci, iniuriasque omnino obliuisci. Eorum vero qui perfecti & consummati sunt, profunda animi humilitas ignominia sitis, vexationumque inuita